

Vastgesteld 17 juni 2020

kenmerk: B2020/3379

Verslag

Vergadering Commissie Waterkwaliteit op woensdag 29 januari 2020 te Almelo

Aanwezig:

Voorzitter

De heer C.H.M. Mentink

AB-leden:

De heer H. Alberts (Natuur), de heer J.A.G. Arkink (CDA), de heer F. Ensink (CDA), mevrouw A. Kranenburg (Water Natuurlijk), de heer J. van Keulen (Bedrijven), mevrouw R.B.J. Merz (AWP), mevrouw J.H.M. Rikkink-Knippers (VVD), de heer P.R.C.M. Schnellen (Bedrijven), de heer W.A. Siebring (Landbouw), de heer W.H. Tromp (ChristenUnie).

Fractieondersteuners:

De heer R.J. ten Berge (Landbouw), de heer W.C.P.M. Bots (Natuur), de heer W. Mulder (AWP), de heer W.J.B. Rozendaal (Water Natuurlijk), de heer P. Spiertz (50PLUS), de heer J.J. Veerhuis (VVD), de heer K. de Vries (ChristenUnie).

Portefeuillehouders

Mevrouw B.H.M. Aarnink, de heer D.J.E. Lievers

Ambtelijk

De heer D. Kuiper (secretaris), Mevrouw A. Wullink (bestuurssecretaris)

Onderwerp	Omschrijving
I. Algemeen	
1. Opening	De voorzitter opent de vergadering om 16.26 uur. Mevrouw Hemmers is afwezig vanwege ziekte. De agenda wordt zonder opmerkingen vastgesteld.
2. Verslag 2 oktober 2019	Mevrouw Aarnink merkt op dat zij ook aanwezig was. De voorzitter kondigt aan dat aan te passen. Het verslag wordt met deze aanpassing vastgesteld. <u>Toezeggingen</u> De heer Lievers zegt toe om naar aanleiding van een eerdere toezegging de commissie door middel van een memo te informeren over de uitstoot van GenX. Het bedrijf in Almelo werkt aan een omgevingsvergunning-aanvraag. Op dit moment is er geen sprake van lozingen in de wateren.
3. Mededelingen	Er zijn geen mededelingen.
II. Opiniërend	
4. Overzicht opgehaalde onderwerpen 2 oktober 2019	Mevrouw Rikkink (VVD) vindt het opmerkelijk dat maar in een vakje wordt gesproken over de voortgang. Zij vraagt om meer informatie over de

Onderwerp	Omschrijving
	voortgang van de onderwerpen. Mevrouw Kranenburg (Water Natuurlijk) ziet in het overzicht twee lege kolommen (prioritering en planning). Zij stelt voor om - om te komen tot een werkdocument - deze twee zaken als vaste onderwerpen te agenderen voor de commissievergaderingen. Portefeuillehouder Lievers merkt op dat het een bevoegdheid is van de agendacommissie, maar zegt toe aan te geven welke onderwerpen wanneer aan bod kunnen komen. Mevrouw Rikkink (VVD) vraagt om de commissie ook tussentijds op de hoogte te houden van de voortgang. De heer Lievers zegt dat toe. Zijn eerdere aanbod gold alleen voor de planning van bespreking van onderwerpen. De voorzitter sluit de bespreking van dit onderwerp af.
5. Waterkwaliteit	Portefeuillehouder Aarnink (Water Natuurlijk) leidt het onderwerp in. Waterkwaliteit is een van de drie majeure thema's in het bestuursakkoord. De Kader Richtlijn Water (KRW) is het belangrijkste beleidskader voor het realiseren van een goede waterkwaliteit. De maatregelen om de doelstellingen te halen, moeten uiterlijk 2027 zijn uitgevoerd. Dat is een serieuze opgave voor het waterschap. Daarvoor moeten al in 2020 besluiten worden genomen over de derde fase die in 2021 start. Dat zal ook aan de orde komen in het kader van de meerjarige verkenning. De heer Nij Bijvank geeft een presentatie over het onderwerp. De voorzitter deelt mee dat deze presentatie de opmaat is voor de gesprekken over de keuzes die later dit jaar worden voorgelegd. Hij geeft vervolgens ruimte voor vragen. Mevrouw Rikkink (VVD) constateert dat er tot 2027 niets wordt gedaan aan medicijnresten. In het bestuursakkoord is daar wel aandacht voor. Daarvoor worden onderzoeken gestart. Zij stelt voor om geen afwachtende houding aan te nemen en vraagt om het AB op de hoogte te houden van de voortgang. De heer Nij Bijvank beaamt dat daar nog niets aan wordt gedaan. Medicijnresten zijn niet genormeerd onder de KRW. Het waterschap neemt inderdaad deel aan verschillende onderzoeken om medicijnresten te filteren. Portefeuillehouder Lievers (Bedrijven) deelt mee dat er twee technieken zijn om medicijnen uit het afvalwater te filteren: via nanotechnologie en via biokoolstof. Daar wordt op grote schaal mee geëxperimenteerd. Dat moet leiden tot een aanpassing van de RWZI's. Of dat voor 2027 leidt tot resultaten, is niet bekend. Hij zegt toe het AB op de hoogte te houden van de ontwikkelingen.

Onderwerp	Omschrijving
	De heer Siebring (Landbouw) vraagt meer informatie over de sheet over de uitkomst van het doelbereik ecologie, met name over de begrippen 'valt niet mee' en 'na-ijling'. De heer Nij Bijvank antwoordt dat op het gebied van ecologie nog een onvoldoende wordt bereikt (een 4). De na-ijling kan nog jaren duren. De heer Ensink (CDA) heeft begrepen dat er minder stuwen worden geplaatst om de beek beter te laten stromen. In het kader van de droogtebestrijding moet het water echter meer vastgehouden worden. De heer Nij Bijvank beaamt dat er sprake kan zijn van een discrepantie. Hij legt uit dat de Dinkel bijvoorbeeld (hoog in het landschap en weinig ingesneden) weinig stuwen heeft. Daardoor blijft het grondwater op peil. De bodemhoogte van de waterloop is dus belangrijker dan stuwen. Bij de herinrichting moet met allerlei facetten rekening worden gehouden. De heer Ensink (CDA) wil weten of - in het kader van grensoverschrijdend water - ook in Duitsland hierover op deze manier wordt gedacht. De heer Nij Bijvank beaamt dat. Daar wordt in allerlei grensoverschrijdende commissies over gesproken. De gehanteerde normen (onder andere wat betreft de stikstofuitstoot) zijn in het algemeen vergelijkbaar. Ook de ambities komen in het algemeen overeen. De heer Rozendaal (Water Natuurlijk) wil weten of de doelstellingen moeten worden aangepast in het kader van biodiversiteit (met aandacht voor het historisch landschap) en minder richting KRW-opgaven. Hij vraagt ook meer informatie over de nutriëntenherkomst; de vervuiling en de kosten van de aanpak. De heer Nij Bijvank deelt mee dat de herkomst zeer verschillend is. De betreffende kaarten zijn echter nog niet beschikbaar. Bij een groot aantal beken wordt voldaan aan de normen. De heer Bijvank beaamt dat het waterschap in het verleden te optimistisch is geweest over verbeteringen in een aantal waterlopen. Daar wordt nu meer op ingezet. Daarvoor moet wellicht de KRW-score worden aangepast. De heer Rozendaal (Water Natuurlijk) stelt voor om de genoemde kaarten straks toe te voegen aan dit dossier. De heer Nij Bijvank zegt toe de kaarten 'met de bollen' toe te voegen aan het dossier. De heer Tromp (ChristenUnie) merkt op dat een lozing van een RWZI (rioolwaterzuiveringinstallatie) ten koste gaat van de waarde van het water op die plek.

Onderwerp	Omschrijving
	De heer Nij Bijvank beaamt dat daar extra maatregelen moeten worden genomen. Dat is een specifieke opgave voor dit deel van het land. De heer Ten Berge (Landbouw) vraagt naar de relatie tussen stroming en het maaibeeld. Hij constateert verder dat de monitoring van fosfor en stikstof weinig invloed heeft gehad op de economie. Hij vraagt in dat kader aandacht voor invasieve soorten en onder andere medicijnresten. De heer Nij Bijvank legt uit dat veel groei plaatsvindt in stilstaand water. Daarom is het belangrijk om een permanente stroom te creëren. Dat houdt de waterloop open en dan hoeft er minder gemaaid te worden. Hij deelt verder mee dat er meer aandacht besteed moet worden aan toxiciteit. Het gaat echter om een groot aantal stoffen en over de effecten op de ecologie is weinig bekend. Het ministerie wil zich dan ook beperken tot de monitoring van fosfor en stikstof. Mevrouw Merz (AWP) mist informatie over de invloed van klimaatverandering op de kwaliteit van het water, zoals de stijging van de temperatuur waardoor sommige stoffen gemakkelijker en andere minder gemakkelijk oplossen in water. De heer Nij Bijvank deelt mee dat daar in deze studie niet naar is gekeken. Daarvoor is nog geen kennis beschikbaar. De heer Bots (Natuur) vraagt informatie over de nieuwe term moerasbeken. Hij heeft verder de volgende vragen en opmerkingen: • Voor sommige waterstromen wordt de ambitie verhoogd, voor andere verlaagd. Voldoet het waterschap daarmee nog aan de KRW en wat betekent dat voor de kosten? • Op sommige plekken moet een hoger zuiveringsrendement gehaald worden. Hoe zijn de kosten daarvoor gedekt? • Er is onder andere al gesproken over medicijnen en ook de assets moeten op orde worden gebracht. De heer Bots ziet uit naar de besprekingen hierover. • In agendapunt 6 wordt gesproken over de bedrijfsvergelijking zuiveren met voor het waterschap de laagste kosten van Nederland. Wellicht is daarmee ingeteerd om de assets op orde te houden en moeten de zuiveringslasten verhoogd worden. • De KRW is een prachtig onderwerp om met alle waterschappen in Rijn-Oost te bespreken. De heer Nij Bijvank deelt mee dat vijftien beken worden omgezet naar moerasbeken, omdat een langzaam stromende beek beter past bij het platte landschap. Portefeuillehouder Aarnink deelt mee dat in de derde periode de kans wordt gegrepen om - naast te werken aan de ambities - bijstellingen op het gebied van effectiviteit en kosten te doen. De kosten van de aanpak

Onderwerp	Omschrijving
	van waterlopen (breder en grondiger) zullen hoger zijn. Daar waar minder wordt gedaan, zal het goedkoper zijn. Zij kondigt aan daar later meer informatie over te verstrekken. Portefeuillehouder Liefers beaamt dat het zuiveringsrendement van het waterschap goed is. Hij beaamt dat er in het verleden een plafond is gelegd op de investeringen in de assets. Daarom moet er een inhaalslag worden gemaakt. Dat kost ongeveer 7 miljoen euro. Ook voor het realiseren van de KRW-doelstellingen is 7 miljoen euro nodig. Daarnaast zijn er nog investeringen nodig voor het filteren van medicijnenresten. Daar moeten bij de meerjarige verkenning in april 2020 keuzes in worden gemaakt. De heer De Vries (ChristenUnie) leest dat, indien de kosten om de doelstellingen te realiseren te hoog worden, de focus wordt verlegd naar de zuiveringen waar het hoogste rendement kan worden behaald. Hij vraagt om een toelichting. Portefeuillehouder Liefers (Bedrijven) beaamt dat de betreffende bedragen niet zijn begroot. Hij benadrukt daarbij dat er ook afspraken zijn gemaakt over de maximale hoogte van de belastingen. Het is goed om in kaart te brengen welke KRW-doelstellingen wel, dan wel later, kunnen worden gerealiseerd. De heer Tromp (ChristenUnie) deelt mee dat minister Schouten 40 miljoen euro beschikbaar heeft gesteld voor het programma Vitaal Platteland met aandacht voor bodembeheer en waterkwaliteit, onder andere in Twente (voor 1,9 miljoen euro). Hij wil weten of het waterschap zich daarbij kan aansluit. Portefeuillehouder Aarnink (Water Natuurlijk) antwoordt dat het waterschap inderdaad participeert in het programma in Twente. Mevrouw Kranenburg (Water Natuurlijk) vindt het schokkend dat dertien RWZI's niet voldoen aan de basiseisen. Dat is deels het gevolg van slecht rentmeesterschap. Zij roept op om daar actie op te ondernemen. De meeste van die dertien falende RWZI's liggen in het zuidelijk deel. Er is 13 miljoen euro nodig om aan de basiseisen te voldoen. Waar komt dat geld vandaan? Portefeuillehouder Liefers (Bedrijven) bestrijdt dat er sprake is van slecht rentmeesterschap. Dat is een keuze geweest van het AB. Bovendien worden de KRW-doelstellingen steeds concreter en nijpender. De RWZI voldoen nu aan de wettelijke eisen, maar het vergt investeringen om te voldoen aan de KRW. De heer Rozendaal (Water Natuurlijk) merkt op dat het waterschap naast voldoen aan de KRW, nog andere ambities heeft, terwijl de kosten om te voldoen aan de basisvoorwaarden al te hoog zijn. Hij stelt voor om zaken

Onderwerp	Omschrijving
	integraal te bekijken. Portefeuillehouder Liefers (Bedrijven) herhaalt dat het DB de afwegingen daarvoor in april 2020 met het AB wil bespreken. Portefeuillehouder Aarnink (Water Natuurlijk) beaamt dat zaken integraal en door werk met werk te maken moeten worden aangepakt. Daarvoor moeten alle aspecten in kaart worden gebracht. Mevrouw Rikkink (VVD) leest in de stukken dat er bij sommige waterlopen sprake is van een hoge ambitie; bij andere is de ambitie minder. Zij roept op om - voor het verkrijgen van een zo breed mogelijk draagvlak - daar met alle belanghebbenden over te spreken en vraagt daarom naar het communicatieplan. Portefeuillehouder Aarnink (Water Natuurlijk) deelt mee dat het waterschap wat betreft de Natura 2000-gebieden samenwerkt met alle partners om de natuur - slim en efficiënt, in synergie met de KRW en in combinatie met de droogtebestrijding - te herstellen. Die communicatie is goed geregeld. Over de overige watergangen wordt met de terrein-beherende organisaties en LTO gesproken. Ook die communicatie wordt zo goed mogelijk geregeld. De heer Siebring (Landbouw) merkt op dat er al tien jaar gewerkt wordt aan KRW-maatregelen. Er is echter nog steeds sprake van een dikke onvoldoende. Hij wil weten of de plannen voor de toekomst leiden tot een verbetering. Er wordt voorgesteld om in sommige beekdalen de normering aan te passen. Dat heeft grote consequenties. De voorzitter deelt mee dat dit onderwerp later dit jaar nog wordt besproken en sluit de bespreking af.
6. Memo bedrijfsvergelijking zuiveren 2018	Portefeuillehouder Liefers heeft in het memo aandacht gevraagd voor middelen om de assets in stand te houden. Het DB en het management hebben verder hun waardering uitgesproken voor de prestatie van de medewerkers, mede gezien de vaak verouderde apparatuur. De heer Rozendaal (Water Natuurlijk) vindt dat deze laatste opmerking in contrast staat met de lage waardering die in het vorige agendapunt werd genoemd. Portefeuillehouder Liefers legt uit dat bij leverings-rendementen alleen wordt gekeken naar de wettelijke eisen; er wordt geen rekening gehouden met de (nu nog niet wettelijk verplichte) KRW-doelstellingen. Mevrouw Rikkink (VVD) leest op pagina 4 dat het energieverbruik is toegenomen met 2,5% door verouderde systemen. Portefeuillehouder Liefers legt uit dat voor het zuiveren nog steeds de verouderde beluchtingsapparatuur wordt ingezet. Die slijt en gebruikt

Onderwerp	Omschrijving
	steeds meer energie. Vernieuwing van die apparatuur zou enorm bijdragen aan energiebesparing. De heer Van Keulen (Bedrijven) wil weten of het memo specifiek voor waterschap Vechtstromen is. Of is het een algemeen verhaal? En hoe verhoudt Vechtstromen zich tot andere waterschappen in Nederland? Portefeuillehouder Liefers deelt mee dat de Unie van Waterschappen de vergelijking heeft opgesteld. Het DB heeft daar het onderdeel Vechtstromen uitgehaald. De voorzitter sluit de bespreking van dit onderwerp af.
7. Rondvraag	Er zijn geen vragen.
8. Sluiting	De voorzitter bedankt alle aanwezigen voor hun bijdragen en sluit het overleg om 17.55 uur.